

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1240/2497

อัยการศาลทหารกรุงเทพ โจทก์ ร้อยโทพงศ์ศักดิ์ เพทาวณิช จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.พระธรรมนูญศาลทหาร มาตรา 79, พ.ร.บ.พระธรรมนูญศาลทหาร มาตรา 85, พ.ร.บ.พระธรรมนูญศาลทหาร มาตรา 80, พ.ร.ก.แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายลักษณะอาญา พ.ศ. 2484 มาตรา 3, พ.ร.บ.ธรรมนูญศาล มาตรา 80, พ.ร.บ.จัดระเบียบป้องกันอาณัติกร พ.ศ. 2490 มาตรา 5

ย่อ / หลักกฎหมาย

คำสั่งที่ปลัดกระทรวงกลาโหมลงนามแต่งตั้งอัยการผู้ช่วยศาลทหารกรุงเทพ โดยวิธีรับคำสั่งรัฐมนตรีนั้นเป็นคำสั่งรัฐมนตรีตั้งหาใช้ปลัดกระทรวงตั้งไม่ จึงชอบด้วย พระราชบัญญัติพระธรรมนูญศาลทหาร มาตรา 79 เมื่ออัยการศาลทหารกรุงเทพเป็นพยานในคดีใด ซึ่งต้องห้ามมิให้เป็นโจทก์ตาม พระราชบัญญัติพระธรรมนูญศาลทหาร มาตรา 85(2) อัยการผู้ช่วยศาลทหารกรุงเทพจึงมีอำนาจลงชื่อเป็นโจทก์ฟ้องคดีนั้นได้ หาขัดต่อ พระราชบัญญัติพระธรรมนูญศาลทหาร มาตรา 80 ไม่ศาลฎีกามีอำนาจยกคำพิพากษาศาลทหารกลางแล้วให้ศาลทหารกลางวินิจฉัยข้อกฎหมายและข้อเท็จจริงต่อไป แล้วพิพากษาใหม่ตามกระบวนการความคดีนี้ โจทก์ ฟ้องว่า จำเลยเป็นนายทหารสัญญาบัตรประจำการสังกัดสำนักเลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ใช้อำนาจหน้าที่ทางทุจริตเรียกและรับสินบนอันเป็นการกระทำความผิดหลายบท หลายกระทงต่างกรรมต่างวาระกัน ขอให้ลงโทษตามกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 127, 137, 138, 142, 71 พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายลักษณะอาญา พ.ศ. 2477 (ฉบับที่ 2) มาตรา 3 พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายลักษณะอาญา พ.ศ. 2484 มาตรา 3 จำเลยปฏิเสธและตัดฟ้องว่า 1. ฟ้องโจทก์ข้อ 2 ไม่ระบุวันกระทำความผิดและรายละเอียดแห่งข้อหา เป็นฟ้องเคลือบคลุม 2. การสอบสวนมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามข้อบังคับทหารว่าด้วยระเบียบจัดการทางคดี ถือว่ามีได้มีการสอบสวน เฉพาะฟ้องข้อ 3 และข้อ 4 จำเลยมิได้ถูกสอบสวน 3. เฉพาะอัยการโจทก์เท่านั้น มีอำนาจลงชื่อเป็นโจทก์ตามพระราชบัญญัติธรรมนูญศาล มาตรา 80 อัยการผู้ช่วยหรือผู้อื่นหา มีอำนาจไม่ 4. คดีนี้เป็นคดีประปรนพลเรือนร่วมกระทำความผิด ไม่อยู่ในอำนาจศาลทหารที่จะพิจารณาพิพากษาได้ 5. คำสั่งแต่งตั้งอัยการผู้ช่วยเป็นคำสั่งไม่ชอบด้วยกฎหมายศาลทหารกรุงเทพ ฟังข้อเท็จจริงว่า จำเลยมีความผิด 2 กระทง คือ 1. ฐานเป็นเจ้าพนักงานเรียกและรับสินบนตามกฎหมายลักษณะอาญา

คำพิพากษา

มาตรา 138 วรรคแรกให้จำคุก 1 ปี 6 เดือน 2. ฐานเป็นเจ้าพนักงานกระทำการที่ไม่ควรกระทำตามกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 142 วรรคแรก ให้จำคุก 4 เดือนรวม 2 กระทงจำคุก 1 ปี 10 เดือน ข้อตัดฟ้องของจำเลยฟังไม่ขึ้น โจทก์อุทธรณ์ขอให้ลงโทษจำเลยตามกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 138 วรรคสอง ฐานฝ่าฝืนกระทำการเป็นเจ้าพนักงานตามกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 127 และกำหนดโทษให้หนักสมกับความผิดจำเลยอุทธรณ์ให้ยกฟ้อง โจทก์ศาลทหารกลางวินิจฉัยว่า คำสั่งกระทรวงกลาโหมที่ 130/11560 ลงวันที่ 24 กรกฎาคม 2493 ซึ่งปลัดกระทรวงกลาโหมลงนามแต่งตั้งนายตรุณ (ร้อยเอกตรุณ พันธุ์ฟัก) เป็นอัยการผู้ช่วยศาลทหารกรุงเทพ โดยวิธีรับคำสั่งรัฐมนตรีนั้นไม่ชอบด้วยพระราชบัญญัติพระธรรมนูญศาลทหาร มาตรา 79 ผู้รับแต่งตั้งจึงไม่

ใช้อัยการผู้ช่วย ร้อยเอกดรณ จึงไม่มีอำนาจลงชื่อเป็นโจทก์กระบวนดำเนินการคดีจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย และคำสั่งแต่งตั้งโดยวิธีรับคำสั่งรัฐมนตรีนั้นจะอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบป้องกันอาณัติกร พ.ศ. 2490 มาตรา 5 วรรคสองก็ไม่ได้เพราะมิใช่ทำการแทนข้อตัดฟ้องของจำเลยข้อ 3 และ 5 ฟังขึ้นจึงไม่ต้องวินิจฉัยข้อตัดฟ้องอื่นของจำเลยตลอดจนเนื้อเรื่องแห่งการกระทำผิดต่อไปพิพากษาให้ยกฟ้องโจทก์ ปล่อยจำเลยตุลาการผู้รักษาพระธรรมนูญ ซึ่งเป็นผู้พิพากษาฝ่ายข้างน้อยทำความเห็นแย้งว่า จำเลยแถลงรับว่าร้อยเอกดรณ พันธุ์พิกมีตำแหน่งเป็นอัยการผู้ช่วย ศาลทหารกรุงเทพฯ อยู่แล้ว จึงไม่มีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยว่าคำสั่งแต่งตั้งร้อยเอกดรณเป็นอัยการผู้ช่วยศาลทหารกรุงเทพฯ นั้นชอบหรือมิชอบประการใดอีกเมื่อร้อยเอกดรณเป็นอัยการผู้ช่วยศาลทหารกรุงเทพฯ จึงลงชื่อเป็นโจทก์แทนได้ ทั้งนี้เพราะพันตรีสุนทรอัยการศาลทหารกรุงเทพฯ ได้เป็นพยานในคดีนี้ ซึ่งต้องห้ามมิให้เป็นโจทก์ตามพระราชบัญญัติพระธรรมนูญศาลทหาร มาตรา 85(2) ข้อตัดฟ้องของจำเลยข้อ 3 และ 5 ฟังไม่ขึ้นจึงเห็นควรวินิจฉัยข้อตัดฟ้องอื่น ของจำเลยเพื่อนำไปสู่เนื้อเรื่องแห่งการกระทำผิดต่อไปโจทก์และผู้มีอำนาจตั้งกรรมการศาลทหารฎีกาต่อมาศาลฎีกาเห็นว่า คดีนี้มีปัญหาในข้อกฎหมายว่า คำสั่งกระทรวงกลาโหม ที่ 130/11560 ลงวันที่ 24 กรกฎาคม 2493 นั้น จะชอบด้วยพระราชบัญญัติพระธรรมนูญศาลทหาร มาตรา 79 หรือไม่พระธรรมนูญศาลทหารมาตรา 79 บัญญัติว่า "รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมจะตั้งผู้ช่วยอัยการทหารสำหรับให้ช่วยในหน้าที่อัยการนั้นก็ได้" คำสั่งแต่งตั้งนายดรณ พันธุ์พิก (ร้อยเอกดรณ พันธุ์พิก) มีข้อความดังนี้คำสั่งกระทรวงกลาโหมที่ 130/11560 เรื่องให้ข้าราชการรับราชการให้ข้าราชการรับราชการดังต่อไปนี้ฯ 3. นายดรณ พันธุ์พิก ผู้ช่วยอัยการศาลทหารกรุงเทพฯ ธน 1 เป็นอัยการผู้ช่วยศาลทหารกรุงเทพฯ ธน.1ฯลฯ ทั้งนี้ตั้งแต่บัดนี้สั่ง ณ วันที่ 24 กรกฎาคม 2493 รับคำสั่งรัฐมนตรีฯ (ลงชื่อ) พล.อ. หลวงเสนานรงค์ ปลัดกระทรวงกลาโหมศาลฎีกาได้พิเคราะห์คำสั่งฉบับนี้ โดยตลอดแล้วเห็นว่าเป็นคำสั่งรัฐมนตรีตั้งนายดรณ พันธุ์พิก (ร้อยเอกดรณ พันธุ์พิก) ผู้ช่วยอัยการศาลทหารกรุงเทพฯ ธน. 1 เป็นอัยการผู้ช่วยศาลทหารกรุงเทพฯ ธน.1 หาใช่ปลัดกระทรวงตั้งไม่ การที่ปลัดกระทรวงเป็นผู้ลงนามนั้น ก็เป็นแต่เพียงผู้ได้รับคำสั่งให้ประกาศการแต่งตั้งเท่านั้น และทั้งตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวงทบวงกรม พ.ศ. 2495 วรรคสอง มาตรา 7 วรรคสองก็บัญญัติว่า "ราชการกระทรวงกลาโหมให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบแบบแผนที่มีอยู่" การที่ได้ปฏิบัตินี้ก็ให้เป็นไปตามระเบียบแบบแผนที่มีอยู่ไม่ขัดต่อพระธรรมนูญศาลทหารมาตรา 79 และเพราะเหตุพันตรีสุนทร อัยการศาลทหารกรุงเทพฯ เป็นพยานในคดีนี้ ซึ่งต้องห้ามมิให้เป็นโจทก์ตามพระราชบัญญัติพระธรรมนูญศาลทหารมาตรา 85(2) นายดรณ พันธุ์พิกจึงมีอำนาจลงชื่อเป็นโจทก์ฟ้องคดีนี้ได้ ไม่ขัดต่อพระราชบัญญัติพระธรรมนูญศาลทหาร มาตรา 80 พิพากษาให้ยกคำพิพากษาศาลทหารกลาง ให้ศาลทหารกลางวินิจฉัยข้อกฎหมายอื่นและข้อเท็จจริงในท้องสำนวนต่อไปแล้วพิพากษาใหม่ตามกระบวนความ

องค์คณะ

ทรงนิติกรณ์ · เลขาณิษธรรมวิทักษ์ · ขวน สิงหลกะ

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) – deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/1240/2497>